

PERSBERICHT

27 JUNI 2022

Verslag aan het federaal parlement: betalingen aan belastingparadijzen

In zijn verslag aan het federale parlement onderzoekt het Rekenhof hoe de fiscus de verplichte aangifte van betalingen aan belastingparadijzen controleert. Het stelt vast dat de regelgeving niet duidelijk is: er zijn drie officiële lijsten met belastingparadijzen en de Belgische lijst is niet meer in overeenstemming met de Belgische regelgeving. Bovendien is de regelgeving moeilijk afdwingbaar door onder meer een bepaling in de memorie van toelichting van de programmawet, door de invloed van het vrij verkeer van kapitaal en door dubbelbelastingverdragen. De controles leveren tot slot weinig op en de aangifteplicht kan gemakkelijk omzeild worden. Het Rekenhof beveelt de fiscus dan ook aan zijn controlestrategie aan te passen en meer in te zetten op het detecteren van niet-aangegeven betalingen.

De groeiende globalisering vergemakkelijkt het versluizen van winsten naar (zuster)entiteiten die zich in fiscaal gunstigere regio's bevinden. Sinds 1 januari 2010 moeten Belgische vennootschappen daarom aangifte doen van hun betalingen aan belastingparadijzen wanneer die gezamenlijk meer dan 100.000 euro bedragen. De aangifte gebeurt via een bijlage bij hun aangifte in de vennootschapsbelasting, het aangifteformulier 275F.

Door de belastingplichtige de betalingen zelf te doen aangeven, kan de fiscus zich concentreren op het controleren van de legitimiteit van de betalingen en hoeft hij zich niet meer bezig te houden met het tijdrovende opsporen ervan. Een aangegeven betaling is alleen aftrekbaar (1) als de vennootschap bewijst dat ze plaatsvond in het kader van werkelijke en oprechte verrichtingen én (2) voor zover de bestemming geen artificiële constructie is. Betalingen boven 100.000 euro die niet aangegeven zijn, zijn sowieso niet aftrekbaar.

Een probleem hierbij is dat het begrip "belastingparadijs" niet eenduidig is. Een land wordt in deze maatregel als belastingparadijs beschouwd wanneer het zich bevindt op de Belgische lijst, de OESO-lijst of de Europese lijst. De eerste lijst is te vinden in artikel 179 KB/WIB92, de tweede lijst op de internetpagina van de OESO en de derde lijst in het Europees Publicatieblad. Een belastingplichtige die correct geïnformeerd wil zijn, moet dus drie verschillende bronnen raadplegen.

Deze lijsten van belastingparadijzen veranderen bovendien. De bijhorende wetgeving en circulaire moeten dus regelmatig worden aangepast. Het is opvallend dat de Belgische landenlijst voor het laatst werd herzien in maart 2016, terwijl de wettelijke voorwaarden van het begrip belastingparadijs in juli 2016 aanzienlijk werden uitgebreid. Het koninklijk besluit dat de Belgische landenlijst vastlegt, is dus al zes jaar niet meer in overeenstemming met de wetgeving.

Een bepaling in de memorie van toelichting van de programmawet, de invloed van het vrij verkeer van kapitaal en dubbelbelastingverdragen bemoeilijken de afdwingbaarheid van de regelgeving.

De controles van de aangegeven betalingen leveren weinig op. Slechts 16 % van de controles van de Administratie van de Fiscaliteit en 24 % van de controles van de Bijzondere Belastinginspectie leiden tot resultaat. Er zijn daarbij geen concrete instructies met voorbeeldvragen van inlichtingen voor de controleurs. Het Rekenhof stelde vast dat de controlemethode verschilt van kantoor tot kantoor. Bovendien zijn er geen aanwijzingen dat de fiscus de afgeronde controles gestructureerd en systematisch analyseert om zo het selectieproces te verbeteren. Gelet op de lage resultaten, zouden de selectiecriteria nochtans moeten worden aangepast.

De vraag rijst of de aangifteplicht een efficiënt middel is in de strijd tegen de internationale fiscale fraude. De aangifteplicht bestaat alleen in België. Daardoor kan ze makkelijk worden omzeild. Wanneer een vennootschap bijvoorbeeld een beroep doet op een tussenpersoon die zich niet in een belastingparadijs bevindt, dan kan de fiscale administratie dat niet controleren. Verder blijkt dat de fiscale administratie de niet-aangegeven betalingen niet systematisch opspoort. Daardoor lopen de (bonafide) aangevers een hoger risico op controle en sanctionering dan de (malafide) niet-aangevers.

De fiscus neemt wel initiatieven om in de toekomst de gegevens uit de aangifte 275F te kunnen vergelijken met boekhoudkundige betalingsgegevens en bankgegevens en om deze controle ook te automatiseren. Zo kunnen ook de niet-aangevers opgespoord worden, zonder dat dit een enorme werklast voor de fiscus betekent.

Om efficiënt te zijn moet de controlestrategie dus worden aangepast. Naast het controleren van de aangegeven betalingen moet de fiscale administratie inzetten op het detecteren van de niet-aangegeven betalingen. Bij de niet-aangegeven betalingen is er een verhoogde kans op malafide betalingen. Bovendien bevordert deze strategie de algemene naleving van de aangifteplicht.

De minister van Financiën geeft in reactie op het auditverslag aan dat bepaalde aanbevelingen zullen worden meegenomen bij de uitwerking van projecten vervat in het eerste en het tweede actieplan van het Ministerieel Comité voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Betalingen aan belastingparadijzen* werd aan het federaal parlement bezorgd. Het verslag, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be.